

www.snc.ac.th

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี
118 ม.1 ต.สนามชัย อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี 72000

คู่มือแนวปฏิบัติที่ดี
เรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิด
วิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

คณะกรรมการจัดการความรู้
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี
ปีการศึกษา 2558

คำนำ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีภารกิจหลัก ๔ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ซึ่งในการพัฒนาระบบการศึกษาให้มีคุณภาพ จึงต้องมีการจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่สถาบันแห่งการเรียนรู้ โดยรวบรวมองค์ความรู้ที่กระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้บุคลากรทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยฯ สามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งพัฒนาการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี ได้มุ่งสู่การพัฒนาสมรรถนะด้านการเรียนการสอน เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ดังนั้นจากการจัดการความรู้ของคณะกรรมการจัดการความรู้ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี เรื่องการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ที่ได้รับความรู้จากผู้ที่มีความรู้ และมีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) และจากแหล่งความรู้และกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge) และมาแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่คณาจารย์ในสถาบันเพื่อ คณาจารย์ในสถาบัน ได้นำความรู้จากการจัดการความรู้ดังกล่าวมาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้มีคุณภาพต่อไป

คณะกรรมการจัดการความรู้

สารบัญ

	หน้า
การจัดการเรียนการสอนส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมี วิจารณญาณ	1
สรุปการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3
สรุปแนวคิดการจัดการความรู้เรื่องการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการ คิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	4
เหตุผลที่จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่าง มีวิจารณญาณ	5
วัตถุประสงค์	5
ลักษณะห้องเรียน	7
ขั้นตอนการสอนโดยใช้สถานการณ์เสมือนจริง (Simulation delivery)	9
การประเมินการเรียนรู้ในสถานการณ์จำลอง	17
บทบาทของผู้เรียน (participant/ team)	17
บทบาทของผู้สอน (facilitator)	18
บทบาทของผู้สังเกตการณ์ (Observer)	18
เอกสารอ้างอิง	19

การจัดการเรียนการสอน

ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุพรรณบุรี ได้ดำเนินการจัดการเรียน ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้แก่ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองSimulation based learning (SBL)การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน Problem base learning(PBL) ซึ่งที่ผ่านมาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๖-๒๕๕๗ วิทยาลัยได้ดำเนินการจัดการความรู้ในประเด็น การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองSimulation based learning (SBL) เพื่อนำแนวปฏิบัติที่ดีดังกล่าวไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อผู้เรียนในการมีความรู้ความสามารถสอบข้อขึ้นใบประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ผ่านในครั้งแรก และมีผลประเมินคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในด้านทักษะทางปัญญาจากการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิตเพิ่มขึ้น

การจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแนวคิดหรือหลักในการสอน ที่นำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ ครูจำเป็นต้องหาแนวทางหรือวิธีการ สอนที่เหมาะสมมาใช้ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์โดยเชื่อมโยงความรู้ต่างๆอย่างเป็นระบบ และไตร่ตรองเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆในทางพยาบาล ดังนั้นการจัดการสอน ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณหมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้เรียนรวบรวมความรู้ต่างๆโดยใช้ความคิดที่ซับซ้อน จากความรู้ที่ลึกซึ้งเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยมีหลักในการจัดการเรียนการสอน คือ ๑.ให้ผู้เรียนสร้างความรู้โดยการเรียนรู้ จัดระบบ ตีความ และวิเคราะห์ข้อมูล๒. ผู้เรียนใช้การสืบสอบทางวิชาการโดยการนำความรู้ที่มีอยู่มาพัฒนาเป็นความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ๓.การให้คุณค่านอกเหนือจากห้องเรียน โดยนักศึกษาพยาบาลสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้กับสภาพจริงภายนอกห้องเรียนได้ซึ่งกระบวนการสะท้อนความคิดความรู้ลึกจากกระบวนการต่างๆจากการเรียนรู้ของนักศึกษาส่งผลให้เกิดการพัฒนาความรู้เกิดความตระหนักและความเข้าใจในกระบวนการการเรียนรู้ของตนเองนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการรับรู้และประสบการณ์และการเรียนรู้อย่างมีความหมายดังนั้นการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีปัจจัยที่ควรคำนึงถึงคือ บรรยากาศของการเรียนการสอน บทบาทของอาจารย์ กระบวนการสอนและการสะท้อนการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักศึกษาสู่การเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุพรรณบุรีได้เห็นความสำคัญในการที่จะพัฒนานักศึกษา พยาบาลให้สามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ เกิดทักษะทางปัญญาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ จึงจัดการเรียนการสอนให้ มีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับวิธีการสอนของอาจารย์ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณดังนั้นคณะกรรมการการจัดการความรู้จึงมีการจัดการความรู้ด้านการเรียนการสอนเพื่อ ดำเนินการจัดเวทีวิชาการและช่องทางเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างคณาจารย์และค้นหาผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge)ที่จะถ่ายทอดความรู้ รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน จากแหล่งความรู้ต่างๆเป็นลายลักษณ์อักษรนำมาพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ ขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและนำมาประมวลผลเป็น explicit knowledge เผยแพร่ต่ออาจารย์ผู้สนใจทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี

การดำเนินการจัดการความรู้ด้านการเรียนการสอนใน วิทยาลัยฯ เรื่อง การจัดการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้มีการร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิธีการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิด อย่างมีวิจารณ์ญาณ ทั้งจากการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge) และจากความรู้ของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) จากเวทีวิชาการ Share & Learn และจากการบรรยายพิเศษจาก วิทยากรภายนอก จากนั้น อาจารย์ภาควิชาต่างๆ ได้นำวิธีการเรียนการสอน ที่ ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ไปทดลองใช้ในวิชาต่างๆ และก่อให้เกิดประสบการณ์องค์ความรู้ขึ้นภายในวิชาของตนเอง และนำมาสู่คู่มือ แนวปฏิบัติที่ดีเรื่องการจัดการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และ การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ฉบับนี้ขึ้น โดยอาจารย์ผู้สอน สามารถเลือกนำไป ประยุกต์ใช้ ในการสอนที่ เหมาะสม กับวิชาของตนเอง โดยรายละเอียด การนำ ประสบการณ์การสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก

คณะกรรมการจัดการความรู้ ประจำปีการ ๒๕๕๘ วิทยาลัย พยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือแนวทางปฏิบัติที่ดี ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ผู้สอนและผู้สนใจที่จะสามารถนำไปใช้เป็น แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิด อย่างมีวิจารณ์ญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สรุปการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

คณะกรรมการจัดการความรู้ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี ร่วมกันสรุปการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการได้รับความรู้จากผู้ที่มีประสบการณ์ตรง (Tacit Knowledge) และความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เกี่ยวกับการ จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณซึ่ง แต่ละภาควิชาได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีดังนี้

๑. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ Simulation based learning (SBL) โดยภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ภาควิชาการพยาบาลมารดา ทารกและผดุงครรภ์ และภาควิชาการพยาบาลชุมชน

เป็นวิธีการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณโดยเป็นการสอนที่จำลองสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง มากที่สุด โดยจำลองสถานการณ์ไว้ในห้องเรียน และทำให้สถานการณ์เหมือน จริงที่สุด ซึ่งวิธีการเรียนการสอนด้วย SBL จะทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่ ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ด้วยวิธีการเรียนนี้ทำให้ผู้เรียนมีความรู้และ ความเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพยาบาลได้อย่างถ่องแท้ และผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ปัญหาจากสถานการณ์ทางการพยาบาล ซึ่งจะต้องมีการตัดสินใจ และใช้ไหวพริบในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ อีกทั้งยังสามารถถ่าย การเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติไปสู่เนื้อหาที่ต้องการ

บทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวย (facilitator) ต่อการเรียนรู้ของ นักศึกษาโดยการกระตุ้นและสะท้อนคิด นักศึกษาเกิดการคิดและวิเคราะห์ ทำให้

กลุ่มเกิดการเรียนรู้ นักศึกษาเกิดความมั่นใจ ครูมีการเสริมแรง ให้กำลังใจให้ข้อเสนอแนะที่ชัดเจน หรือให้คำแนะนำเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเอง

ข้อดีของการจัดการเรียนการสอนวิธีดังกล่าว ได้แก่ ทำให้ ผู้เรียนได้เห็นสถานการณ์ใกล้เคียงกับสภาพการณ์จริงบนหอผู้ป่วย ทำให้เกิดกระบวนการคิดที่เป็นระบบ คิดเป็นขั้นตอนตามลำดับ และได้เชื่อมโยงความรู้ภายหลังเข้าสถานการณ์จำลอง ได้สะท้อนคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆอย่างไตร่ตรอง เพื่อจะนำมาพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาลก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติจริง และพัฒนาความรู้ ความคิดของตนเองอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสียของการจัดการเรียนการสอนวิธีดังกล่าว ได้แก่ ผู้เรียน อาจเกิดความเครียด จากการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสถานการณ์จำลอง เพราะไม่สามารถคาดการณ์กับสิ่งที่จะเกิดขึ้น ด้วยข้อจำกัดของเวลา โดยเฉพาะในผู้เรียนกลุ่มอ่อน และครูใช้เวลามากในการเตรียมอุปกรณ์และห้องการเรียนรู้

๒. การเรียนการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ผสมผสานแนวคิดจิตปัญญา โดยภาควิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

เป็น วิธีการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ปัญหา เป็นฐานซึ่ง ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และต้องมีการประเมินผลการเรียนตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยประเมินทั้งความรู้ เจตคติและการปฏิบัติร่วมกับการใช้แนวคิดจิตปัญญา มาเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนเริ่มเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และการฝึกทักษะการคิดอย่างไตร่ตรองและความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

บทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนต้องมีวางแผนการสอนและการวิเคราะห์เนื้อหาการเรียนการสอน เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เตรียมสถานการณ์เพื่อการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ เตรียมแหล่งเรียนรู้ และครูต้องเป็น Facilitator มีประสบการณ์ในการช่วยเหลือ ผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการใช้คำถามกระตุ้นให้คิดวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ รวมทั้งมีการสืบค้นวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาจากโจทย์สถานการณ์ ซึ่งใช้ การวัดและประเมินผล มีหลากหลายวิธี เช่น การประเมินจากการมีส่วนร่วมกับอภิปรายกลุ่มทักษะการพูด การวิเคราะห์ การสื่อสาร และการวัดความรู้

ข้อดีของการจัดการเรียนการสอนวิธีดังกล่าว ได้แก่ ผู้เรียนและผู้สอนเรียนรู้ร่วมกันผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ประเมินตนเอง และเพื่อนร่วมประเมิน

ข้อเสียของการจัดการเรียนการสอนวิธีดังกล่าว ได้แก่ ผู้เรียน อาจเกิดความเครียดจากการสืบค้นการเสาะแสวงหาแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง

๓. การเรียนการสอนแบบออนไลน์(E – Learning) ร่วมกับการใช้แผนผังความคิดรวบยอด (Mapping) โดยภาควิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น

เป็น วิธีการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้แผนผังความคิดรวบยอด ในการสรุปเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ จัดระบบเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้ และจัดลำดับเชื่อมโยงแต่ละมโนทัศน์ จากการเรียนรู้เนื้อหาสาระจาก E – Learning ซึ่งผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ต ถือเป็นการเรียนรู้ด้วยตัวเองซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนตามความสามารถและความสนใจของตนโดยเนื้อหาของบทเรียนซึ่งประกอบด้วยข้อความรูปภาพเสียงวิดีโอและมัลติมีเดียอื่นๆถูกส่งไปยังผู้เรียนผ่าน

Web Browser โดยผู้เรียนผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนทุกคนสามารถติดต่อ
ปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้เช่นเดียวกับการเรียนในชั้นเรียน
ปกติโดยอาศัยเครื่องมือการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย (E-Mail, Web-Board, Chat)
จึงเป็นการเรียนสำหรับทุกคนเรียนได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่
บทบาทหน้าที่ของครูโดยการมอบหมายงานให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง สรุป
เชื่อมโยงเนื้อหาด้วยตนเอง

ข้อดีของการจัดการเรียนการสอนวิธีดังกล่าว ได้แก่ ทำให้ ผู้เรียน ได้
เรียนรู้ด้วยตนเอง ฝึกเชื่อมโยงความคิดจากสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้ ได้พัฒนา
ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อเสียของการจัดการเรียนการสอนวิธีดังกล่าว ได้แก่ ผู้เรียนอาจไม่เกิด
กระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ลึกซึ้ง

สรุป

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิด
อย่างมีวิจารณญาณเป็นการจัด
กระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ที่มีลักษณะแตกต่างจากการจัดกระบวนการเรียนรู้
แบบดั้งเดิมทั่วไปคือผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนผู้เรียนเป็นผู้
เรียนรู้บทบาทของผู้สอนคือผู้สนับสนุนและเอื้ออำนวยโดยผู้สอนต้องวางแผนการ
จัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด การคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมี
วิจารณญาณโดยจัดเตรียมสถานการณ์ หรือคำถามที่กระตุ้นให้คิด แหล่งการ
เรียนรู้ รวมทั้งจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมหรือบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ
ผู้เรียน ซึ่งวิธีการสอนโดย SBL ถือเป็นแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการจัดการเรียน
การสอนที่ส่งเสริมการคิด วิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณเนื่องจากเป็น

การจัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้เรียนรวบรวมความรู้ต่างๆโดยใช้ความคิด
ที่ซับซ้อน จากความรู้ที่ลึกซึ้งเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดย
นักศึกษาพยาบาลสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้กับสถานการณ์
จำลอง และสภาพจริงที่อาจได้พบเจอเมื่อฝึกภาคปฏิบัติซึ่งกระบวนการสะท้อน
ความคิดความรู้สึกรู้จากกระบวนการต่างๆจากการเรียนรู้ของนักศึกษาส่งผลให้
เกิดการพัฒนาความรู้เกิดความตระหนักและความเข้าใจในกระบวนการการ
เรียนรู้ของตนเองนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการรับรู้และประสบการณ์และการ
เรียนรู้อย่างมีความหมายและการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จหากผู้เรียนมีส่วนร่วม
ในกิจกรรมการเรียนการสอนผู้เรียนจะได้รับความสนุกสนานจากการเรียน รู้ได้
แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีคิดร่วมกันกับเพื่อนๆได้ค้นพบข้อคำถามและคำตอบใหม่ๆสิ่ง
ใหม่ๆที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้

แนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ความเป็นมาและความสำคัญ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี สุพรรณบุรี ให้ความสำคัญกับการจัดการ
เรียนการสอน ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของ
ผู้เรียนจึงมีนโยบายให้ทุกภาควิชาจัดการเรียนการสอนที่เน้นวิธีการสอนโดยใช้
SBL, PBL และวิธีการสอนอื่นๆ ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์และการ
คิดอย่างมีวิจารณญาณ เพราะ การที่จะพัฒนานักศึกษา พยาบาลให้สามารถคิด
วิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ เกิดทักษะทางปัญญาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
นั้น ครูจำเป็นต้องหาแนวทาง หรือวิธีการที่เหมาะสมมาใช้ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียน
คิดวิเคราะห์โดยเชื่อมโยงความรู้ต่างๆอย่างเป็นระบบ และไตร่ตรองเพื่อแก้ไข

ปัญหาต่างๆในทางการพยาบาลตั้งนั้นการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีปัจจัยที่ควรคำนึงถึงคือบรรยากาศของการเรียนการสอน บทบาทของอาจารย์ กระบวนการของการสอนและการสะท้อนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ คณะกรรมการจัดการความรู้ จึงได้ ดำเนินการการจัดการความรู้ด้านการเรียนการสอนในวิทยาลัย เรื่องการจัดการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีการร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการเรียนการสอน ทั้งจากการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge) และจากความรู้ของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) จากเวทีวิชาการ Share & Learn เพื่อให้อาจารย์ภาควิชาต่างๆ ได้นำวิธีการสอน ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไปทดลองใช้ในวิชาของตนเอง

ดังนั้น กลุ่มวิชาการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี สุพรรณบุรี จึงได้นำแนวปฏิบัติที่ดีเรื่องการจัดการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณมาดำเนินการจัดการเรียนการสอนในแต่ละภาควิชาฯ โดยการจัดทำคู่มืออาจารย์ เพื่อเป็นแนวทางในการสอนผู้เรียนให้เกิดการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับใช้ในวิธีการสอนแบบ SBL ซึ่งเป็นวิธีการที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อมีแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการดำเนินงาน (P)

๑. นำจัดการความรู้ที่รวบรวมองค์ความรู้จากผู้ที่มีประสบการณ์การสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น SBL,PBL,Mappingและวิธีการสอนอื่นๆ และจากอาจารย์ที่ผ่านการอบรมวิธีการสอนดังกล่าว

๒. ประชุมรองผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการ หัวหน้าภาคทุกภาควิชาฯ และคณะกรรมการจัดการความรู้ของวิทยาลัยเพื่อวางแผนการจัดทำคู่มือครูเพื่อเป็นแนวทางในการสอนผู้เรียนให้เกิดการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับใช้ในวิธีการสอนแบบ SBL ซึ่งเป็นวิธีการที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีประสิทธิภาพ

๓. จัดทำคู่มือครูสำหรับการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยปรับปรุงจากคู่มือการจัดการเรียนการสอนโดย SBL ผสมผสานการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนโดยใช้แนวคิดจิตปัญญาเพื่อลดความเครียดผู้เรียนก่อนการเรียนรู้ด้วย SBL และปรับโจทย์สถานการณ์ (Scenario) และเทคนิคการใช้คำถามที่กระตุ้นการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับผู้เรียน

๔. ประสานงานกับภาควิชาต่างๆที่เกี่ยวข้องในการนำคู่มือดังกล่าวไปประยุกต์ใช้

ขั้นตอนดำเนินงานตามแผน (D)

๑. หัวหน้าภาควิชาชี้แจงอาจารย์ประจำภาควิชาเกี่ยวกับคู่มือครูสำหรับการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

๒. อาจารย์ปฏิบัติตามการสอนโดยใช้แนวทางในคู่มือ

๓. ทบทวนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณจากคู่มือ ภายหลังจากนำไปใช้โดยมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณดังนี้

- การเตรียมความพร้อมผู้เรียนโดยใช้แนวคิดจิตปัญญาก่อนการเรียนรู้
- การเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสามารถเชื่อมโยงความรู้ได้อย่างมีเหตุผล
- การสอนโดยการโค้ชเพื่อกระตุ้นและให้กำลังใจ เพื่อให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- การสอนโดยใช้คำถามกระตุ้นการคิดวิเคราะห์
- การสะท้อนคิดเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการคิดไตร่ตรอง
- การสอนโดยใช้แผนผังโน้ตค้นเชื่อมโยงข้อมูลกรณีศึกษากับปัญหาและกิจกรรมการพยาบาล
- การให้ผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูกระตุ้นและให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน

การประเมินผล (C)

๑. ประเมินความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จากการทำสนทนากลุ่ม (Focus Group) อาจารย์และนักศึกษา

๒. ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การนำผลการประเมินไปปรับปรุง (A)

กลุ่มวิชาการ ร่วมกับคณะกรรมการจัดการความรู้ของวิทยาลัย ได้นำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาต่อไป

คู่มือครู

สำหรับการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการคิด

อย่างมีวิจารณญาณ

พัฒนาจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้

Simulation based learning (SBL)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ Simulation based learning (SBL) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่จำลองสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยจำลองสถานการณ์มาไว้ในห้องเรียน และทำให้สถานการณ์เหมือนจริงที่สุด ซึ่งวิธีการเรียนการสอนด้วย SBL จะทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ด้วยวิธีการเรียนนี้ทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพยาบาลได้อย่างถ่องแท้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล สามารถวิเคราะห์สถานการณ์และแก้ไขปัญหาต่างๆ ตามแผนที่วางไว้ โดยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ Simulation based learning (SBL) ที่เน้น Scenario เป็นการจำลองให้ผู้เรียนให้การพยาบาลผู้ป่วยเสมือนจริง ทำให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยเสมือนจริง ส่งผลให้เกิดความมั่นใจเมื่อนำไปใช้กับผู้ป่วยและ เกิดความปลอดภัยกับผู้ป่วย วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี จึงพัฒนาอาจารย์เพื่อให้จัดการเรียนการสอน

โดยใช้ Simulation based learning (SBL)ให้มีประสิทธิภาพดังนั้น คณะกรรมการการจัดการความรู้จึงมีการจัดการความรู้ด้านการเรียนการสอน เพื่อดำเนินการจัดเวทีวิชาการและช่องทางเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างคณาจารย์และ คณาจารย์ที่มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) ที่จะถ่ายทอดความรู้ รวมทั้ง ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจากแหล่งความรู้ต่างๆเป็นลายลักษณ์ อักษรนำมาพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ Simulation based learning (SBL)ขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและนำมาประมวลผลเป็น explicit knowledge เผยแพร่ต่ออาจารย์ผู้สนใจทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี สุพรรณบุรี

การดำเนินการจัดการความรู้ด้านการเรียนการสอนใน วิทยาลัยฯ เรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ Simulation based learning (SBL)ได้มีการ ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิธีการเรียนการสอน โดยใช้ Simulation based learning (SBL) ทั้งจากการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge) และจากความรู้ของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) จากเวทีวิชาการ Share & Learn และจากการบรรยายพิเศษจาก วิทยากรภายนอก จากนั้น อาจารย์ภาควิชาต่างๆ ได้นำวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ไปทดลองใช้ในวิชาต่างๆ และก่อให้เกิดประสบการณ์องค์ความรู้ขึ้น ภายในวิชาของตนเอง และนำมาสู่คู่มือแนวปฏิบัติที่ดีเรื่อง การจัดการเรียน การสอนโดยใช้ Simulation based learning (SBL)ฉบับนี้ขึ้น โดยอาจารย์ผู้สอน สามารถ เลื่อนนำไปประยุกต์ใช้ ในการสอนที่ เหมาะสม กับวิชาของตนเอง โดย รายละเอียด การนำ ประสพการณ์ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ Simulation based learning (SBL)

คณะกรรมการการจัดการความรู้ ประจำปีการ ศึกษา ๒๕๕๘
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือแนวทาง

ปฏิบัติที่ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ผู้สอนและผู้สนใจที่จะสามารถนำไป ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียน การ จัดการเรียนการสอนโดยใช้ Simulation based learning (SBL)ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

แนวปฏิบัติที่ดีการจัดการเรียนการสอน

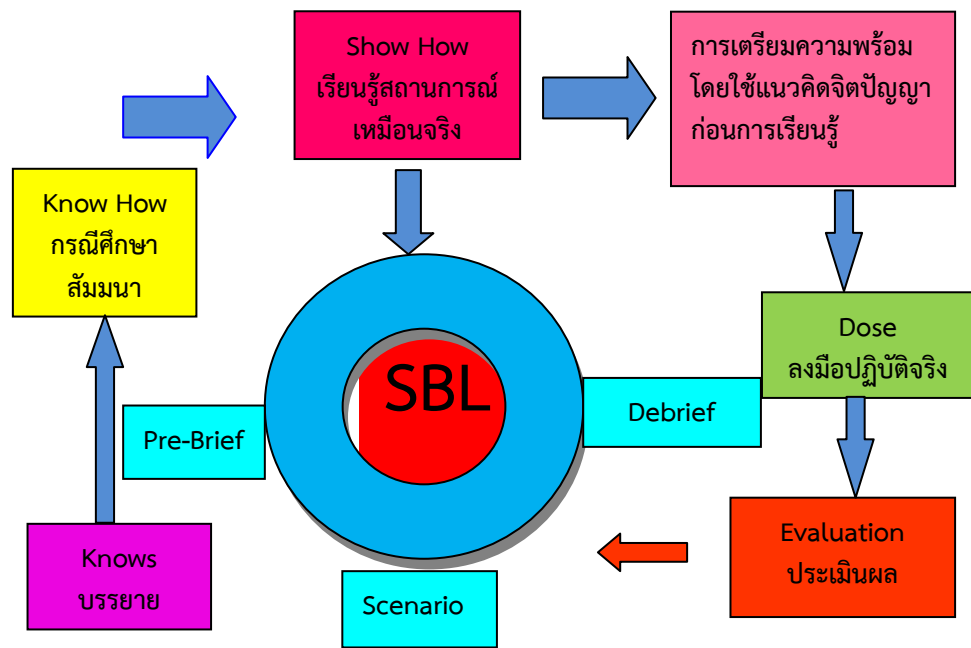
เรื่อง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ Simulation based learning (SBL)

คณะกรรมการจัดการความรู้ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี ร่วมกันสรุปการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการได้รับความรู้จากผู้ที่มีประสบการณ์ตรง (Tacit Knowledge) และความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge)เกี่ยวกับการ จัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองScenario Simulation ดังนี้

ความหมาย

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ Simulation based learning (SBL)คือ การสอนที่จำลองสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดย จำลอง สถานการณ์มาไว้ในห้องเรียน และทำให้สถานการณ์เหมือนจริงที่สุด ซึ่งวิธีการ เรียนการสอนด้วย SBL จะทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็น จริงมากที่สุด ด้วยวิธีการเรียนนี้ทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจสถานการณ์ ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพยาบาลได้อย่างถ่องแท้ และผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ปัญหา จากสถานการณ์ทางการพยาบาล ซึ่งจะต้องมีการตัดสินใจและใช้ไหวพริบในการ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดการเรียนรู้จากการฝึก ปฏิบัติไปสู่เนื้อหาที่ต้องการ

สรุปแนวคิดการจัดการความรู้เรื่อง Simulation based learning
 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ Simulation based learning (SBL)
 ประยุกต์แนวคิดการใช้ทักษะ (Skills Acquisitions)

สรุปแนวคิดการจัดการความรู้เรื่อง Simulation based learning

เหตุผลที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้ Simulation based learning (SBL)

1. Safety เพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับผู้ป่วย ก่อนที่จะปฏิบัติจริงต้องฝึกฝนจนผู้เรียนเกิดความมั่นใจ การทำกับหุ่นสามารถทำซ้ำและหยุดได้เป็นช่วงๆ และยังช่วยฝึกการปรับตัวก่อนเผชิญกับสถานการณ์จริงในเรื่องของความตึงเครียด และกดดัน เป็นต้น
2. Experience เป็นการเพิ่มทักษะให้กับผู้เรียน เพื่อไม่ให้เกิดความกลัว ความตื่นตระหนก ร้องไห้ และความเครียด เพื่อให้เกิดทักษะและสามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้
3. Practice การฝึกปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีการเตือนตัวเองว่าจะทำอะไร ต้องคำนึงถึงวิชาชีพพยาบาล และให้ผู้เรียนดึงความรู้ที่เรียนออกมาใช้
4. Benefits การฝึกทำกับหุ่น สามารถหยุดและให้ข้อเสนอแนะ และเริ่มทำซ้ำใหม่ได้อันจะทำให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การแก้ปัญหาในสถานการณ์ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ และนำเหตุผลมาอธิบาย เพื่อประกอบการตัดสินใจ

ระยะเวลา

การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองจะใช้ระยะเวลาเท่าใดอยู่ที่เนื้อหา และวัตถุประสงค์ของบทเรียน

จำนวนผู้เรียน

การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองนั้นจะใช้กับผู้เรียนจำนวนเท่าใดก็ได้ ตามสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่กำหนดขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของบทเรียนและเวลาที่มีอยู่ ซึ่งถ้าผู้เรียนมีมากก็ควรกำหนดว่านักเรียนกลุ่มใดจะเป็นผู้เข้าสู่สถานการณ์จำลอง และผู้เรียนกลุ่มที่เหลือก็เป็นผู้สังเกตการณ์

ผู้เรียนใช้ห้องปฏิบัติการSimulation based learning (SBL)

ลักษณะห้องเรียน

การสอนโดยสถานการณ์จำลองจะแตกต่างจากบทบาทสมมติเพราะบทบาทสมมติเป็นเพียงบทบาทของผู้แสดงแต่สถานการณ์จำลองต้องมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมเหมือนของจริงมากที่สุดดังนั้นอาจจะต้องสร้างสถานการณ์เหตุการณ์ สถานที่และจำลองให้ใกล้เคียงของจริง

ห้องปฏิบัติการสอนโดยใช้ Simulation based learning (SBL)

หลักสูตรการสอนที่เกี่ยวข้องกับ Simulation

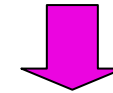
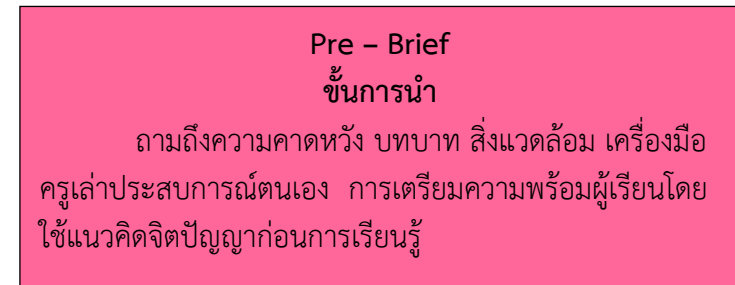
นักศึกษาพยาบาล ปี 1 จะเป็นการฝึกทักษะพื้นฐานทางการพยาบาล โดยวิธีการสาธิต (Demonstration) ผู้สอนต้องดูแลอย่างใกล้ชิด (Support complete) เช่น การสอนแบบบรรยาย การสาธิต สาธิตย้อนกลับ

นักศึกษาพยาบาล ปี 2 ใช้การสอนแบบ Coached Simulated Scenario ผู้สอนจะเป็นแนะนำวิธีการ เป็นผู้คอยชี้แนะในกา รศึกษาหุ่น เช่น สถานการณ์ผู้ป่วย เจ็บหน้าอก ช็อค หรือ การฟื้นคืนชีพ ผู้สอนจะเป็นพี่เลี้ยงหรือ ผู้ชี้แนวทาง (Guide/Mentor)

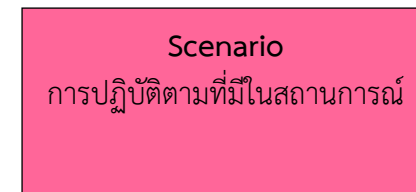
นักศึกษาพยาบาล ปี 3 ผู้เรียนต้องใช้ประสบการณ์ที่ได้เรียนมาทำงาน เป็นทีม บริหารจัดการหอผู้ป่วยได้ เช่น ใช้ข้อมูลจากการซักประวัติ การตรวจ ร่างกาย มาอกกับผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการและผลตรวจพิเศษ ผู้สอนทำ หน้าที่ Facilitator/Role player โดยเข้าทีมกับผู้เรียน

ขั้นตอนการสอนโดยใช้สถานการณ์เสมือนจริง (Simulation delivery)

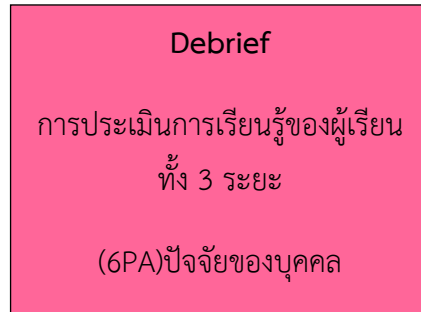
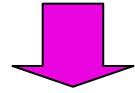
20 นาที

20 นาที

30 นาที

1. ชั้น Pre – Brief

เป็นขั้นเตรียมการ/แนะนำ โดยผู้สอนจะบอกวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเรียน การสอน การเตรียมตัว บอกรอบบาทของผู้เรียน และผู้สอน และการเชื่อมโยง ก่อนเข้าสู่บทเรียนโดยการเล่าหรือการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จริงที่พบในผู้ป่วย

การเตรียมความพร้อมผู้เรียนโดยใช้แนวคิดจิตปัญญาก่อนการเรียนรู้

1. กิจกรรมตระหนักรู้ โดยครูเตรียมความพร้อมของผู้เรียนโดยการทำสมาธิ ให้ผู้เรียนนั่งในท่าที่สบาย ผ่อนคลาย หลับตาทำสมาธิ รับรู้ลมหายใจเข้า-ออก เปิดเพลงจังหวะผ่อนคลาย เพื่อให้นักศึกษาอยู่ในบรรยากาศผ่อนคลาย ใช้เวลา ประมาณ 3 – 5 นาทีเพื่อให้ผู้เรียนสงบจิตใจและพร้อมที่จะเรียนรู้

2. กิจกรรม Open mind ครูให้ผู้เรียนในกลุ่มได้บอกเล่าความรู้สึก ณ ปัจจุบัน ที่กำลังเกิดขึ้นว่ารู้สึกอะไร อย่างไร กังวลสิ่งใด เครียดหรือไม่ ฯลฯ ที่อยากบอกให้ครูและเพื่อนในกลุ่มรับทราบ และช่วยเหลือ โดยให้เวลาผู้เรียนแต่

ละคนพูดคนละ 2-3 นาที ผู้เรียนที่เหลือฟังอย่างตั้งใจ ไม่ซักถามกลางคัน สบตาผู้พูด ไม่กำหนดให้ใครพูดก่อนหลัง

3. กิจกรรมเพิ่มกำลังใจ ครูให้ผู้เรียนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ครูสะท้อนความรู้สึก เกิดความคิดในมุมมองเชิงบวก และเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดเป้าหมายที่ชัดเจนในการเรียน

เป้าประสงค์/ผลลัพธ์ที่เกิด

1. เพื่อทบทวน หาข้อสรุปในประเด็นการทำ Pre-brief โดยต้องชัดเจน เรื่องวัตถุประสงค์, ความคาดหวัง ของผู้สอนและบทบาทของผู้เรียน

2. ทบทวนเนื้อหาองค์ประกอบของการทำ Pre-brief

3. ทบทวนกระบวนการทำ Pre-brief

4. การเตรียมร่างกายของการทำ Pre-brief เครื่องมือ อุปกรณ์

Why we do it ?	แนะนำเข้าสู่ Simulation	Preparation
เรียนรู้ทำไม จำเป็นอย่างไร		เตรียมตัวอย่างไร
Role กฎ Etiquette จรรยาบรรณ		Related to real ward experience เล่าประสบการณ์
เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์		

ขั้นตอนในการทำ Pre-brief

การวางแผน : สิ่งที่ต้องคำนึงก่อนทำการสอน

1. ผู้เรียนต้องรู้ เขาเป็นใคร ทำอย่างไร ระดับขั้นป๊อะไร มีประสบการณ์การเรียนรู้อย่างไร เพื่อเลือกวิธีการ

จัดการเรียนการสอนโดย Simulation

2. สิ่งแวดล้อม Ward , ICU , ER
3. อุปกรณ์ เครื่องมือ ตามประเภทของ Simulation ให้เพียงพอ

ขั้นตอนผู้สอนPre-brief

2. ขั้น Scenario

การออกแบบและการเขียน Scenario มีหลักการดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน
 2. ผลลัพธ์การเรียนรู้ ความต้องการ ผู้เรียนจะต้องแสดงออกหรือมีความสามารถอะไรเมื่อสิ้นสุดในการเรียน เช่น สามารถประเมินได้ สามารถแก้ไขปัญหาได้
 3. ระดับความซับซ้อนของ Scenario ประกอบด้วย 3 แบบ คือ
 - ระดับง่าย (Simple) : สถานการณ์ที่แสดงลักษณะการเปลี่ยนแปลงเพียงอย่างเดียวและมีการตอบสนอง
 - ความยากง่ายระดับปานกลาง (Moderately difficult) : แสดงลักษณะการเปลี่ยนแปลงในทางที่แย่งลงและมีอาการดีขึ้น
 - ซับซ้อนมาก (Complex) มีอาการเปลี่ยนแปลงเริ่มต้นและมีอาการเปลี่ยนแปลงที่ตอบสนองต่อการรักษา
 4. การวินิจฉัยโรคจากหุ่น อาจใช้ผล X-ray scans ผลการตรวจเลือด ไฟล์ข้อมูล สื่อต่างๆ เสียงต่างๆ, ผล EKG และสามารถใส่ไฟล์ข้อมูล X-ray รูปภาพต่างๆ ที่แสดงอาการ เช่น อาการบวม ,neck vein engorgement และผลเลือด
- อุปกรณ์และเครื่องมือ**
- อุปกรณ์และเครื่องมือจะต้องเตรียมให้เหมาะสมกับกิจกรรมที่ ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติ และส่งเสริมให้มีโอกาสในการตัดสินใจและเลือกใช้อุปกรณ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์

บทบาท

-บทบาทผู้เรียน ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์นี้อยู่

ในบทบาทอะไร เช่น Register nurse

- บทบาท Facilitator เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนปฏิบัติในสถานการณ์ จะต้องดูแลและคอยสังเกตดู ผู้เรียน ถ้าผู้เรียน ทำไม่ได้ต้องให้การช่วยเหลือ

บทบาทผู้สอนในห้อง Control

Work shop

1. แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 4 กลุ่ม โดยกลุ่มสังเกตการณ์ 6 คน และกลุ่ม scenario 6 คน
2. Pre-debrief โดยผู้สอนจะบอกถึงวัตถุประสงค์ของการเรียน การสอน อุปกรณ์ และข้อมูลผู้ป่วย ซึ่งผู้ป่วยที่ได้รับมีข้อมูลดังนี้

กรณีศึกษา

ผู้ป่วยอายุ 61 ปี มีประวัติเป็นมะเร็งลำไส้ หลังผ่าตัดมะเร็งลำไส้ onradivac drain dischargeออก 200 cc แกรับมืออาการเหนื่อย on oxygen 2 L/min retained Foley's catheter urine ออก 70cc

ขั้นตอนการเรียนรู้

1. ครูบอกวิธีการปฏิบัติ โดยเน้นย้ำให้ผู้เรียนนำความรู้มาใช้
2. ผู้เรียนในกลุ่ม Simulation จะต้องประเมินผู้ป่วยโดยใช้หลัก ABCDE โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ และรายงานผลโดยใช้ SBAR TOOL
3. ขณะที่อยู่ในสถานการณ์ผู้สอนควรสังเกตผู้เรียน หากพบผู้เรียน ปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติในเวลาที่กำหนด ผู้สอนจะหยุดและถามกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหา ยกตัวอย่างเช่น ทำไมถึงเปลี่ยนการให้ Oxygen cannel เป็น Oxygen mark หากผู้เรียนไม่สามารถบอกได้ ผู้สอนต้องเสริมความรู้ให้กับผู้เรียน หรือให้ไปหาความรู้มาตอบ และที่สำคัญควรไม่ให้

ผู้เรียนรู้สึกผิด และหากสถานการณ์นั้นมีการตามแพทย์แล้วแพทย์ไม่มา พยาบาลควรใช้คำถามที่ชี้แนะหรือให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา (Proactive)

4. กลุ่มสังเกตการณ์ (observe) ให้สังเกตพฤติกรรมและจดบันทึก และมา de- brief ร่วมกัน โดยครูถามว่ารู้สึกอย่างไรกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามหลัก de- brief

3. ขั้นตอน Debrief

แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 Descriptive Phase เป็นการถามถึงความรู้สึกของผู้เรียนจากสถานการณ์

ระยะที่ 2 Analysis Phase ครูสะท้อนผู้เรียนในสิ่งที่ผู้เรียนทำได้ดี และส่วนที่ผู้เรียนบกพร่องโดยไม่ต้องไม่ให้
ผู้เรียนรู้สึกผิดและใช้การเสริมแรงทางบวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจ

ระยะที่ 3 Application Phase นำไปใช้จริงอย่างไร ให้ทำจนผู้เรียนเกิดความมั่นใจที่จะสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยต้องเน้นย้ำให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรม(etiquette)ในการปฏิบัติกับหุ่น โดยคำนึงถึง

- การเคารพ (Respectful) ในการปฏิบัติกับหุ่นให้เสมือนกับการปฏิบัติผู้ป่วยจริง

- การทำงานเป็นทีม ต้องพยายามดึงผู้เรียนที่ไม่กล้าแสดงออกให้เข้ามา ส่วนผู้เรียนที่คอยขึ้นนำกลุ่มให้ดึงออกไปจากกลุ่ม

ขั้นตอนผู้สอน Debriefing

หลักการในการทำ Debrief โดยใช้หลัก 6PA (Performance Agreement)

Immediate Phase	ขั้นตอนการประเมินและระบุปัญหาที่พบ
Planning Phase	การวางแผนว่า ใครควรทำอะไร ตามบทบาทหน้าที่อะไร
Assessment Phase	การประเมินสภาพ และการระบุปัญหา
Action Phase	การลงมือปฏิบัติ เช่น การให้เลือด ให้ยา ฯลฯ
Maintenance Phase	ดูผลการประเมิน เช่น การให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ การให้ออกซิเจนถ้าผลการประเมินดีให้คงสภาพดังกล่าวไว้หรืออาจมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม
Deterioration Phase	วิเคราะห์ประเมินคุณภาพ หากไม่ได้ผลเป็นไปตามที่กำหนดไว้ให้กลับไปประเมินขั้นต้นใหม่

การประเมินการเรียนรู้ในสถานการณ์จำลอง

1. สิ่งที่ต้องประเมินคืออะไรบ้าง

- เทคนิคการปฏิบัติงานในคลินิก เช่น การประเมินสภาพผู้ป่วย การสังเกตอาการและอาการแสดงของ

ผู้ป่วย ฯลฯ

- Human factors ปัจจัยทางบุคคล เช่น การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ
- การตัดสินใจและการใช้เหตุผลทางคลินิก
- ประเมินความรู้และการใช้ความรู้

2. ประเมินได้เมื่อใด

- ประเมินในขณะที่อยู่ในสถานการณ์จำลอง
- ประเมินภายหลังสถานการณ์จากการบันทึกวิดีโอ
- ประเมินโดยการซักถาม

3. ประเมินอย่างไร

- Checklists
- Global rating
- Rubrics

บทบาทของผู้เรียน (participant/ team)

- การทำงานสอดคล้องกัน
- มีการปฏิบัติหลายๆ ทักษะเข้าด้วยกัน

- มีการสื่อสารทั้งวัจนภาษา หรืออวัจนภาษา
- มีการเคารพซึ่งกันและกัน
- มีการเสนอความคิดร่วมกัน

บทบาทของผู้สอน (facilitator)

- การกระตุ้นกลุ่มทำให้กลุ่มเกิดความมั่นใจ
- ไม่รบกวน หรือขัดขวางการทำงานของทีม
- มีการเสริมแรง ให้กำลังใจให้ข้อเสนอแนะที่ชัดเจน
- ขณะดำเนินการอภิปรายกลุ่มมีความปลอดภัย
- มีการให้ข้อเสนอแนะ หรือให้คำแนะนำ

บทบาทของผู้สังเกตการณ์ (Observer)

- สังเกตการณ์การแบ่งงานในกลุ่ม
- สังเกตการณ์มีการแก้ปัญหา ไม่ให้เกิดอันตรายต่อกลุ่ม
- สังเกตการณ์มีการปฏิบัติเพื่อช่วยเหลืออย่างไร
- สังเกตการณ์การแสดงเป็นไปตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้หรือไม่

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา ธาระ และ ศิริรัตน์ นิตยวัน. ความพึงพอใจของนักศึกษาคณะ
พยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิคต่อการจัดการ

เรียนการสอนโดยใช้วิธีการสะท้อนคิดรายวิชาการฝึกปฏิบัติการ
พยาบาลพื้นฐาน (พบ.281) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555. คณะ
พยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ เชียงใหม่.

ลัดดาวัลย์ ไวยสุระสิงห์ และ สุภาวดี นพจุจินดา. 2554.การพัฒนารูปแบบการ
เรียนการสอนตามสภาพจริงเพื่อ

เสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมี
วิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
สุพรรณบุรี. วารสารการพยาบาลและการศึกษา, 4(3), 63-77.

ยุพิน บุญชูวงศ์. 2556.ข่าวสารวิชาการเรื่องการสอนโดยใช้สถานการณ์
จำลอง.คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราช

ภัฏสวน

ดุสิต.<http://www.lamptech.ac.th/webprg/karnson/index2>.

เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2556.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี. 2557. เอกสารประกอบการอบรม
เชิงปฏิบัติการ การพัฒนาการสอน

โดยใช้ Simulation based learning (SBL).สถาบันพระบรมราช
ชนก สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี. 2557. สรุปผลการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้การสอนโดยใช้ Simulation

based learning (SBL) : ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐานและการ
พยาบาลผู้ใหญ่ผู้สูงอายุ.สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงาน
ปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี. 2557. สรุปผลการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้การสอนโดยใช้ Simulation

based learning (SBL) : ภาควิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน.
สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวง
สาธารณสุข.

สถาบันพระบรมราชชนก. 2557. สรุปการเรียนรู้โครงการอบรมหลักสูตรระยะ
สั้น ณ Nortumbria University

สหราชอาณาจักรการพัฒนาอาจารย์ด้านการจัดการเรียนการสอน :
Clinical Simulation.สถาบันพระบรมราชชนกสำนักงาน
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข.